

*Kasza Péter Ferenc egyetemi adjunktus,
Szegedi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar
Közigazgatási Jogi és Pénzügyi Jogi Tanszék*

A dohányzás elleni háború Magyarországon

„A nemdohányzók védelméről szóló és ezzel a megjelöléssel paradox módon a hadviselés képzetét keltő elszánás nem támad-e túlságosan is hevesen a dohányzók személyes integritásának védművei ellen, nem bélyegez-e erkölcsileg?” (Kiss Gábor)¹

Dúl-e háború hazánkban nemdohányzók és dohányzók között? Költői a kérdés, hisz a dohányzóknak senki nem üzent hadat, csak magának a dohányzásnak mint káros szenvedélynek. A hadüzenet nem új keletű, évszázados hagyományai vannak. A küzdelem azután lángolt fel igazán, mióta 1957-ben az orvostudomány kimutatta a dohányzás egészségkárosító hatásait. A mottóként felhasznált idézet is tíz éve hangzott el. A helyzet, legalábbis a dohányzással kapcsolatos megbetegedések számát tekintve nem sokat javult.

Józanabb elemzők nem is várnak gyors „hadisikereket”,² a döntéshozatali joggal rendelkező politikusoknak ezzel szemben rövid távon felmutatható „eredményekre” van szükségük. Így a dohányzás visszaszorítása ellen folytatott küzdelem napjainkra a dohányosok elleni hadjáratba torkollott. Részt vesz benne gyakorlatilag az összes politikai erő: ki aktívan, ki pedig csak szavazatával asszisztálva.

¹ Elhangzott Kiss Gábor mint az emberi jogi, kisebbségi és vallásügyi bizottság előadója hozzászólásában az Országgyűlés 1999. március 4-i ülésén, a nemdohányzók védelméről és a dohánytermékek fogyasztásának, forgalmazásának egyes szabályairól szóló törvényjavaslat részletes vitájában. http://www.parlament.hu/internet/plsql/ogy_naplo.naplo_fadat_aktus?p_ckl=36&p_uln=54&p_felsz=144&p_felszig=247&p_aktus=7 (A tanulmányban elsődlegesen internetes forrásokra hivatkozom, ezeknek az elérhetőségét az írás lezárásakor, 2009. szeptember 30-án ellenőriztem utoljára.)

² A 46/2003. (IV. 16.) OGY határozattal elfogadott Egészség Évtizedének Johan Béla Nemzeti Programja is 2010-ig terjedő távlatokban gondolkozott, a rendszeres dohányosok számát hét év alatt kívánta 6%-kal csökkenteni, férfiak esetében a 2000-ben kimutatott 40,7%-ról 35% körülire.

A háború modern kori szakaszát³ évtizedekkel ezelőtt a fejlett Nyugat hirdette meg, hazánkra (akkoriban még kívülről⁴) az Európai Unióból gyűrűzött be. Az első hadszíntér a Parlament volt, az elmúlt évekre a csaták helyszíne az önkormányzati képviselőtestületek üléstermeibe került át. A dohányzók elleni helyi csatározások mellett végül a kormányzat sem tudott szó nélkül elmenni, így újfent uniós (immár belső) nyomásra a harc a törvényhozásban is napirendre kerül.

Mindebből a küzdelemből jelen tanulmány csak a Magyarországon érvényben lévő, illetőleg tervezett dohányzási tilalmakra fókuszál. A vizsgálat során elsődlegesen jogszabályokat, jogszabálytervezeteket, parlamenti és önkormányzati képviselőtestületi ülések jegyzőkönyveit vizsgáltam meg, így a témát érintő vélemények is elsősorban politikai, jogi szemléletmódot tükröznek

1. Hadikrónika

A dohányzási tilalmakra vonatkozó első törvénytervezetet a Horn-kormány népjóléti minisztere, Kökény Mihály nyújtotta be 1997. június 6-án.⁵ Az Országgyűlés két ülésnapján (1997. október 6-án és december 10-én) tárgyalta. A pártok vezérszónokai egyetértettek a szabályozás mihamarabbi szükségességében, a javaslatához 43 módosító indítvány érkezett, egytől-egyig további szigorítást kezdeményezve. Ám amikor 1998. február 23-án az SzDSz a tervezet újbóli napirendre tűzését indítványozta, a javaslatuk nem kapott többséget.

A kormányváltást követően Gógl Árpád egészségügyi miniszter 1998. október 22-én kelt javaslatára,⁶ a tanulmányban vizsgált részeiben a korábbi javaslattal lényegében megegyező tartalommal került az Országgyűlés napirendjére a probléma. Az 1999. február 2-i általános vitát követően a 130 módosító indítvány tárgyában a Parlament a részletes vitát március 4-én folytatta le, végül április 13-án jelentős többséggel (247 igennel, 4 nem ellenében és 32 tartózkodás mellett)⁷ elfogadta a nemdohányzók védelméről és a

---

³ A XVII. századtól eredeztethető egyházi és állami tilalmak és a jelenlegi, az egészségvédelmet a középpontba helyező szabályozás között valódi kontinuitás nem mutatható ki.

⁴ Ld: a Tanács 1989. évi 89/C 189/01, a nyilvános helyeken folytatott dohányzás tilalmára vonatkozó állásfoglalása. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:41989X0726:EN:HTML>

⁵ T/4495 számú törvényjavaslat a nem dohányzók védelméről és a dohányzással kapcsolatos egészségkárosodás megelőzéséről. <http://www.parlament.hu/iromany/04495ir.htm>

⁶ T/296. számú törvényjavaslat a nemdohányzók védelméről és a dohánytermékek fogyasztásának, forgalmazásának egyes szabályairól. <http://www.parlament.hu/irom36/0296/0296.htm>

⁷ A hat parlamenti frakció közül egyedül az SzDSz ellenezte, elsősorban a jelen tanulmányban nem taglalt rendelkezésekre való tekintettel. (1999.04.13. 19:51:05-i szavazás adatai. http://www.parlament.hu/internet/plsql/ogy_szav.szav_lap_egy?p_szavdatum=1999.04.13.19:51:05&p_szavkepv=I&p_szavkpvcsopt=I&p_ckl=36)

dohánytermékek fogyasztásának, forgalmazásának egyes szabályairól szóló 1999. évi XLII. törvényt (a továbbiakban: Nvt.).

Az új évezred első éveiben a hangsúly elsősorban a megelőzésre került,⁸ illetve nemzetközi szinten olyan általános érvényű nyilatkozatok születtek, melyekkel a hatályos szabályozás még szinkronban volt.⁹ A dohányzási tilalmak körét csak az egyes egészségügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2005. évi CLXXXI. törvény bővítette.

Az Európai Bizottság 2007. január 30-án jelentette meg a Dohányfüstmentes Európáért: Az Európai Unió politikai lehetőségei című Zöld Könyvét,¹⁰ már kifejezetten teljes dohányzási tilalmak bevezetését ajánlja, annak nemcsak a passzív, hanem az aktív dohányosokra gyakorolt jótékony hatásainak ismertetésével.

A Zöld Könyv nyomán vett új lendületet a törvényi kodifikáció. Az Egészségügyi Minisztérium társadalmi vitát kezdeményezett a dohányzás visszaszorítására tett intézkedésekről és további lépésekről,¹¹ majd az Országos Egészségfejlesztési Intézet (OEFI) hatástanulmányt tett közzé a jogszabály-módosítások lehetséges következményeit vizsgálva.¹² A jelenleg az Országgyűlés előtt fekvő törvénymódosítási javaslatot végül nem a Kormány, hanem több hónapos több párti egyeztetés után 2009. május 27-én, két és fél óras zárt ülést követően egyhangú szavazással¹³ az Egészségügyi Bizottság nyújtotta be.¹⁴

---

⁸ 2003-ban került sor a fentebb már említett Egészség Évtizedének Johan Béla Nemzeti Programjának meghirdetésére.

⁹ Az Európai Tanács 2002. december 2-én a dohányzás megelőzéséről és a dohányzás elleni küzdelem megerősítésére vonatkozó kezdeményezésekről szóló 2003/54/EK ajánlásában (<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2003:022:0031:0034:EN:PDF>) felhívta a tagállamokat, hogy a beltéri munkahelyeken, a zárt légtérű nyilvános helyeken és a tömegközlekedésben nyújtsanak védelmet a környezeti dohányfüst ellen.

2003-ban született az Egészségügyi Világszervezet (WHO) Dohányzás-ellenőrzési Keretegyezménye is, melyet az Országgyűlés a 2005. évi III. törvénnyel hirdetett ki. Ez utóbbinak a 8. cikk 2. pontja egy elég általános kötelezettségvállalást tartalmaz a dohányfüst-expozíció elleni védelem során követendő jogalkotásra: „A Részes Felek a zárt munkahelyeken, tömegközlekedési eszközökön, a zárt közterületeken és ahol szükséges, egyéb közterületeken a dohányfüst-expozíció elleni védelemről rendelkező hatáskörű jogalkotói, végrehajtói, igazgatási és/vagy egyéb intézkedéseket hoznak és hajtanak végre belső jogszabályaik szerinti nemzeti joghatóságuk keretei között, és aktívan elősegítik más joghatósági szinteken ezek meghozatalát és végrehajtását.” (Kiemelés tőlem: KPF.)

¹⁰ Green Paper - Towards a Europe free from tobacco smoke: policy options at EU level. COM(2007) 27 final http://ec.europa.eu/health/ph_determinants/life_style/Tobacco/Documents/gp_smoke_en.pdf (Magyarul: http://ec.europa.eu/health/ph_determinants/life_style/Tobacco/Documents/gp_smoke_hu.pdf)

¹¹ Ld: „A dohányfüst-mentes Európáért: Az Európai Unió politikai lehetőségei” című Zöld Könyv társadalmi vitája. <http://www.magyarorszag.hu/ShowBinary/repo/root/mohu/hirkozpont/hatteranyagok/dohanyzas>

¹² Ld: Országos Egészségfejlesztési Intézet (OEFI): A nemdohányzók fokozottabb védelme érdekében tervezett jogszabály változtatások lehetséges hatásainak vizsgálata és előzetes költség - haszon becslése a javasolt intézkedések figyelembevételével a nemzetközi tapasztalatok alapján. http://color.oefi.hu/melleklet/nemdoh_vedelme_hatastanulmany_2008.pdf

¹³ Az Egészségügyi bizottság zárt ülésének jegyzőkönyve nem nyilvános, így a döntésről a honlapjukon levélben tájékoztatják az olvasókat. Ebben szerepel a szavazati arányra történő utalás is. http://www.parlament.hu/internet/plsql/ogy_biz.keret_frissit?p_szerv=180&p_fomenu=20&p_almenu=38&p_kcl=38&p_rec=&p_nyelv=HU

Az Egészségügyi bizottság javaslatában reagált a jogalkotásban megjelenő új trendre is: a közterületen történő dohányzás önkormányzati rendeletekben való tiltására. E téren a dombóvári képviselő-testület 2006. decemberi döntése számít mérföldkönek. Az elmúlt két évben a nagyobb (főként megyei jogú) városok, illetve a fővárosi kerületek és maga a főváros is szép sorban csatlakoztak a közterületi dohányzás tilalmához.

Jelen tanulmány keretei között az összes önkormányzat vonatkozó rendeletének ismertetése lehetetlen, így csak a legjelentősebbeket igyekszem kiemelni. Az alábbi táblázatból is kitűnik, hogy az önkormányzatok szabályozása eltérő formában jelenik meg. Az önkormányzati autonómia egyik folyománya ez a szerteágazó szabályozás. Ahány ház, annyi szokás. Bizonyos trendek kimutathatók, egyes önkormányzatok egyértelműen a szomszédos vagy közeli településtől vesznek át szinte teljes normaszövegeket,¹⁵ de sokszor települési képviselők maguk igyekeznek megfogalmazni jogi rendelkezéseket.¹⁶ Van olyan hely, ahol külön rendeletben tiltják a dohányzást, máshol a szabálysértési rendeletet vagy a köztisztasági rendeletet módosították. Az egyes rendeleteket, rendeletmódosításokat az elfogadásuk sorrendjében tüntetem fel:

Önkormányzat	Elfogadás ideje	Rendelet száma	Rendelet címe
Dombóvár ¹⁷	2006. 12. 14. 2007. 06. 04.	24/2007. (VI. 6.)	a közterületek, ingatlanok rendjéről és a település köztisztaságáról
Hódmezővásárhely	2007. 09. 19.	46/2001. (12. 18.)	a köztisztaság és a településtisztaság fenntartásáról a települési szilárd hulladékkal kapcsolatos hulladékkezelési helyi közszolgáltatásról egységes szerkezetben
Székesfehérvár	2007. 11. 29.	15/2007. (V. 24.)	a közterületek tisztántartásáról és a települési szilárd hulladék kezeléséről
Budapest V. kerület (Belváros-Lipótváros)	2007. 12. 13.	33/2007. (X. 19.)	az V. kerületi Önkormányzat tulajdonában levő közterületek használatáról és rendjéről
Kaposvár	2008. 02. 28.	33/2005. (VI. 27.)	a szabálysértésekről
Budapest XII. kerület (Hegyvidék)	2008. 11. 13.	26/2008. (XI. 19.)	a játszótéri dohányzás tilalmáról
Budapest VI. kerület (Terézváros)	2008. 12. 18.	41/2008. (XII. 22.)	Budapest Főváros VI. kerület Terézváros játszóterein történő dohányzás tilalmáról
Békéscsaba	2008. 12. 18.	54/2008. (XII. 22.)	a játszó- és labdaterek használatának rendjéről
Pécs	2008. 12. 18.	54/2008. (12. 30.)	a köztisztaság fenntartásáról
Budapest IX. kerület (Ferencváros)	2009. 01. 21.	1/2009. (I. 23.)	Budapest IX. kerület Ferencváros játszóterein történő dohányzás tilalmáról

¹⁴ T/9856 számú törvényjavaslat a nemdohányzók védelméről és a dohánytermékek fogyasztásának, forgalmazásának egyes szabályairól szóló 1999. évi XLII. törvény módosításáról <http://www.parlament.hu/irom38/09856/09856.pdf>

¹⁵ A kaposvári rendelet melléklete (a konkrét tereket leszámítva) szóról-szóra megegyezik a dombóváriéval.

¹⁶ A szegedi közgyűlés minimális módosítással fogadta el Gyimesi László önálló rendeletre irányuló egyéni indítványát.

¹⁷ A képviselő-testület 2006. december 14-én a közterületek és ingatlanok rendjéről, a település köztisztaságáról szóló 13/1991.(VIII.29.) számú önkormányzati rendelet módosításáról döntött, majd fél év múlva pontosítva (és szigorítva) a szabályozást, új rendeletet alkotott.

Önkormányzat	Elfogadás ideje	Rendelet száma	Rendelet címe
Budapest Főváros	2009. 01. 29.	10/2005. (III. 8.)	a fővárosi zöldfelületi rendszerbe tartozó zöldterületek és zöldfelületek védelméről, fenntartásáról és fejlesztéséről
Kecskemét	2009. 01. 30.	6/2009 (I. 30.)	a közterületek használatáról
Budapest VII. kerület (Erzsébetváros)	2009. 02. 11.	6/2009. (II. 16.)	a Budapest VII. kerület játszóterein történő dohányzás tilalmáról
Budapest XVI. kerület	2009. 02. 11.	5/2009. (II. 16.)	a Budapest Főváros XVI. kerület játszóterein történő dohányzás tilalmáról
Budapest XIII. kerület	2009. 02. 12.	6/2009. (II. 20.)	Budapest Főváros XIII. kerület közigazgatási területén található közterületi játszótereken és közterületi sportcélú létesítményeken történő dohányzás tilalmáról
Budapest XVII. kerület (Rákosmente)	2009. 02. 19.	11/2009. (II. 23.)	a dohányzás tilalmáról
Budapest XI. kerület (Újbuda)	2009. 02. 19.	7/2009. (II. 24.)	az Újbuda játszóterein történő dohányzás tilalmáról
Budapest IV. kerület (Újpest)	2009. 02. 24.	9/2009. (III. 02.)	a játszótereken történő dohányzás tilalmáról
Budapest VIII. kerület (Józsefváros)	2009. 02. 25.	57/2007. (X. 16.)	a józsefvárosi zöldterületek és zöldfelületek védelméről, használatáról
Budapest II. kerület	2009. 02. 26.	3/2009. (II. 27.)	a dohányzás tilalmáról Budapest II. kerület területén található játszótereken
Győr	2009. 02. 26.	6/2009. (III. 02.)	a játszótéri dohányzás tilalmáról
Szeged	2009. 02. 27.	6/2009. (III. 03.)	a közterületen történő dohányzás rendjéről
Tatabánya	2009. 03. 26.	20/2009. (III. 27.)	a játszótéri dohányzás tilalmáról
Dunaújváros	2009. 04. 09.	16/ 2009. (IV. 10.)	Dunaújváros Megyei Jogú Város játszóterein történő dohányzás tilalmáról
Sopron	2009. 06. 25.	14/2006. (VI. 1.)	a közterületek használatáról
Szolnok	2009. 01. 30.	49/2005. (X. 28.)	a települési hulladékkal kapcsolatos közszolgáltatásról, valamint a közterületek tisztántartásáról

1. táblázat: Közterületi dohányzást tiltó önkormányzati rendeletek
(Saját gyűjtés alapján, a továbbiakban az önkormányzat nevével szerepelnek.)

2. A hadviselő felek

A támadó térfélen felvonul gyakorlatilag mindenki. A dohányzás elleni küzdelemben a pártok ha nem is válllvetve, de egymással párhuzamosan vesznek részt.¹⁸ A tiltó

¹⁸ A jobboldal retorikájában az erőteljes tiltás igénye jelent meg mind az 1999-es törvényalkotási folyamatban mind az elmúlt évek önkormányzati rendeletalkotásában. Érdekes módon 1999-ben az SzDSz pontosan azt vetette a Kormány szemére, hogy az eredeti javaslatához beérkezett módosító indítványok közül javarészt a megengedőbbeket támogatta.

rendeleteket legtöbb esetben a dohányzó képviselők is támogatják,¹⁹ a társadalom dohányos tagjai részéről is évről évre nő a tilalom támogatottsága.²⁰

Az ellenség oldalán a hivatalos álláspont szerint nem a dohányosok állnak, hanem maga a dohányzás mint absztrakt fogalom. Legális definíciója szerint: „dohánytermék füstképződéssel járó elégetése”. [Nvt. 1. § b) pont]²¹ A dohánytermék pedig: „cigaretta, szivar, szivarka, pipadohány és más fogyasztási dohány, vagy egyéb, külön jogszabály szerint dohányzásra szánt, dohány alapanyagú termék”. [Nvt. 1. § a) pont]

Az igazi ellenség azonban mégsem a dohányzás, hanem annak káros következményei: a dohányfüst beszívásától keletkező szív- és érrendszeri betegségek, ezáltal a népegészség romlása és annak a gazdaságra gyakorolt negatív hatásai; a cigarettacsikkok eldobásából eredő közterületi szemét.

Az ok-okozati összefüggések láncolataként mindez természetesen a dohányzókat is a csatatérre szólítja. Igaz az ő küzdelmük csak a saját védelmüket célzó egy-egy partizánakcióra szorítkozhat. Egyetlen mentsvárunk az lehet, hogy a támadó többség hajlandó elismerni őket olyan kisebbségként, akiknek a jogait tiszteletben kell tartani.

---

¹⁹ Lásd Lezsák Sándor felszólalása a Parlament 1997. december 10-i ülésnapján (<http://www.parlament.hu/naplo35/330/3300082.htm>), Csáky András felszólalása a Parlament 1999. február 11-i ülésnapján

(http://www.parlament.hu/internet/plsql/ogy_naplo.naplo_fadat?p_ckl=36&p_uln=49&p_felsz=33&p_szoveg=&p_felszig=33) vagy Steiner Pál felszólalása a Fővárosi Közgyűlés 2009. január 29-i ülésén (<http://www.budapest.hu/resource.aspx?ResourceID=TirPortalBinary&documentversionid=68729> 135.p.).

²⁰ Ld. OEFI: im. 18-19.p.

²¹ A definíció pontosítását javasolta Pap János a Parlament 1999. március 4-i ülésén: „A másik, ami a 7. pontban szerepel, a dohányzást határozza meg. Nagyon sokat gondolkodtam rajta, amikor ezt elolvastam. Az eredeti szöveg úgy hangzik, hogy »a dohányzás a dohánytermék füstképződéssel járó elégetése«. Egy egészen biztos - nem tudom, hogy mi a dohányzás, mert soha nem dohányoztam, hogy lehet szabatosan meghatározni -: a dohányzás nem elégetése bármilyen dohányterméknek, mert ha így történne, pontosan élvezhetetlen lenne azok számára, akik dohányoznak. A dohányzás nem más, mint izzítás, illetve lassú égés mellett történő elfogyasztása, amiből egyébként adódik a dohányzás legnagyobb problémája, hiszen - ahogy már említettem - a dohányzásnál keletkező mellékáram, a hidegebb füst, ha úgy tetszik, okozza a különböző, mintegy négyezer termékben megjelölt káros anyag képződését, többek között a dohányfüst 15 százalékát kitevő szén-dioxid-tartalmat. Tehát nem az égetés, mert teljes égésnél nem keletkezik szén-dioxid, ebben az esetben pedig 15 százalék keletkezik. Ezért tartanám fontosnak, hogy az elégetés helyett a lassú égés legyen, és önmagában vagy valamilyen füstszívó eszközökben való fogyasztás estén.” (http://www.parlament.hu/internet/plsql/ogy_naplo.naplo_fadat?p_ckl=36&p_uln=54&p_felsz=149&p_szoveg=&p_felszig=149). Szintén eltérő definíciót alkalmazna Kolláth György: „dohányzás a dohánytermék elégetésével és ezáltal füstképződéssel kapcsolatos emberi tevékenység” (Kolláth György: Dohányzás és törvényalkotás; mérsékelt sport-vonatkozásokkal. <http://www.kollath.com/storage/2005-0429.pdf>, 10.p.)

3. A csataterek

3.1. Zárt légterű helyiségek

Az Nvt., mint címéből is kiderül elsődlegesen a nemdohányzók védelmét szolgálja, így a rendelkezései elsősorban a zárt légterű helyiségekben²² tiltják a dohányzást, illetve kötik feltételekhez. Másodsorban megjelennek a kiskorúak védelmét, illetőleg a meghatározott funkciók alapján kiemelten egészséges környezetet biztosítani szándékozó további korlátozások is.

Így a dohányzási tilalom alapján három kategóriát állíthatunk fel: teljes tilalom (nem jelölhető ki dohányzóhely), részleges tilalom (dohányozni csak a kijelölt dohányzóhelyen lehet), teljes megengedés (dohányzóhely kijelölése nélkül is lehet dohányozni).

3.1.1. A teljes tilalom esetei

A kiskorúak védelme érdekében az óvodák teljes területén, illetve a közoktatás más intézményeinek (így az általános és középiskoláknak) a tanulók által is használt helyiségeiben tilos dohányozni; csakúgy, mint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi intézményekben. [Nvt. 2. § (2) bek. b)-d) pontok] Ugyancsak teljes mértékben tiltott a dohányzás a jellemzően gyermekek fekvőbeteg-szakellátását végző egészségügyi szolgáltatók épületeiben [Nvt. 2. § (2) bek. a) pont utolsó fordulója]

Funkciójuk alapján kiemelten az egészséges környezetet biztosítani hivatottak az egészségügyi alapellátást, járóbeteg-szakellátást nyújtó egészségügyi szolgáltatók, a gyógyszertárak. Ezek esetében nem jelölhető ki dohányzóhely a betegforgalom számára nyitva álló helyiségekben. [Nvt. 2. § (2) bek. a) pont első-második fordulója]. A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények közösségi helyiségei [Nvt. 2. § (2) bek. e) pont], valamint a sportlétesítménynek a sporttevékenység végzésére szolgáló zárt légterű helyiségei [Nvt. 2. § (2) bek. g) pont] szintén ezen az alapon esnek a teljes tilalom alá.

A védett értékek tekintetében némileg kilógnak a sorból a tömegközlekedési eszközök. Ezeket megvizsgálva megállapítható, hogy vannak olyanok, melyeken fizikailag megoldhatatlan dohányzóhely kijelölése: helyi közforgalomban közlekedő tömegközlekedési eszközök; helyi érdekű vasutak; menetrend alapján belföldi helyközi közforgalomban

---

²² „zárt légterű helyiség: valamely műszaki megoldással környezetétől fizikailag lehatárolt létesítmény, eszköz, amelynek a külső környezetből történő folyamatos légcseréje nem, vagy kizárólag nyílászárók, illetőleg egyéb műszaki berendezés útján biztosított.” [Nvt. 1. § e) pont]

közlekedő autóbuszok. A kísérletezéseket megelőzendő a jogszabály ezeken is teljes egészében megtiltja a dohányzást. [Nvt. 2. § (2) bek. f) pont]

A hatályos törvényi szabályozás feljogosítja a belföldi forgalomban, menetrend szerint közlekedő vonatokat üzemeltetőjét, hogy azokat a járatokat, melyeknél a kiindulási és a célállomás menetrend szerinti távolsága nem haladja meg a 100 kilométert nemdohányzó járatná nyilvánítsa [Nvt. 4. § (5) bek.], illetve szórakoztató, vendéglátó-ipari szolgáltatást nyújtó közforgalmú intézményt annak üzemeltetője nyilváníthat nemdohányzó intézménnyé. [Nvt. 4. § (6) bek.]

Az Országgyűlés előtt fekvő javaslat azonban ezeken a területeken is tovább szűkíti a dohányzási lehetőségeket: teljes tilalmat kíván bevezetni a menetrend szerint közlekedő személyszállító vonatokon [T/9856. 1. § (2) bek.] és a melegkonyhás vendéglátóhelyek zárt légtérű helyiségeiben [T/9856. 1. § (3) bek.].

A fentiekből látható, hogy a rendelkezések javarészt az intézményekben átmenetileg jelen levő, az intézmények által nyújtott szolgáltatásokat igénybe vevőket korlátozzák. Számukra természetesen lehetőség adódik, hogy akár fogadási időben az intézmény területét átmenetileg elhagyják.

A gyermekek védelmét kiemelten szolgáló intézményeket, melyek esetében érvényesül az egészséges környezet iránti kiemelt igény is (a gyermek életkorából, egészségi állapotából vagy szociális helyzetéből adódóan) a jogalkotó a teljes tilalmat rendeli el, azaz a munkavállalók dohányzását is megtiltja munkaidőben.

A törvény felhatalmazást ad továbbá arra is, hogy a teljes tilalom alá nem tartozó fenti intézményeket, munkahelyeket nemdohányzó intézménnyé/munkahellyé nyilvánítsák, azonban ehhez vagy a szolgáltatást igénybe vevők konszenzusa (iskolaszék, kollégiumi szék, stb.) [Nvt. 4. § (7) bek] vagy a munkavállalók beleegyezése (kollektív szerződés) [Nvt. 4/A. § (2) bek.] szükséges.²³

A törvény megalkotásakor jelentős nézetkülönbségek alakultak ki a 18 éven aluli személyek dohányzását illetően. A végleges törvény számukra további korlátozásokat vezetett be: közforgalmú intézményben, zárt légtérben tartott rendezvényen valamint tömegközlekedési eszközökön egyáltalán nem gyújthatnak rá. [Nvt. 2. § (9) bek.]

---

²³ A munkahelyi dohányzásra vonatkozó rendelkezések hosszas viták után kerültek csak be az Nvt-be, holott már a törvény megalkotásakor több képviselő is jelezte, hogy itteni szerepeltetésük indokolt lenne.

3.1.2. A részleges tilalom esetei

A részleges dohányzási tilalmak a nemdohányzók védelme mellett tűzrendészeti érdekeket is szolgálnak. Elsősorban olyan helyeken korlátozzák a dohányzást, ahol előzetesen nem kimutatható a nemdohányzók aránya. Ilyenek a munkahelyek, a zárt légtérben megtartott rendezvények, a tömegközlekedési eszközök és a közforgalmú intézmények. [Nvt. 2. § (1) bek.] A törvény a közforgalmú intézmény fogalmát meglehetősen tág körben értelmezi: „az érintettek számára közfeladatot, illetőleg közérdekű vagy egyéb szolgáltatást, ellátást (a továbbiakban együtt: szolgáltatás) végző természetes vagy jogi személynek, illetőleg jogi személyiség nélküli gazdasági társaságnak a szolgáltatás, illetve az azzal összefüggő tevékenység biztosítására szolgáló létesítménye vagy egyéb eszköze”. [Nvt. 1. § c) pont] Így ebbe a kategóriába sorolandók a szórakoztató és vendéglátóipari egységek is. Ezek esetében – többi kategóriával ellentétben – nem szigorító, hanem megengedő szabályokat találhatunk (a későbbiekben részletezve).

Mivel az esetek többségében kiemelten védett érdek nem szolgálja a dohányzás teljes tilalmát, így a dohányosok jogai a kijelölt dohányzóhelyeken biztosíthatók. A törvényi szabályozásból egyértelműen látszik, hogy a hangsúly a zárt légtérben terjedő dohányfüstön van, hiszen további korlátozások csak a „helyiség” légtechnikai elkülönítésére és tűzvédelmi szempontok érvényesítésére szolgálnak.²⁴

Az Nvt. módosítására irányuló javaslat ebbe a körbe be kívánja emelni a közterületnek minősülő zárt légtérű felüljárókat, illetve a tömegközlekedési eszközök igénybevételének céljából létesített helyiségeket. [T/9856. 1. § (1) bek.]

---

²⁴ „(4) A dohányzóhely ugyanabban a helyiségben nem jelölhető ki, kivéve, ha annak légtere a helyiség egyéb részétől elkülöníthető, vagy az elkülönítés megfelelő légtechnikai megoldás alkalmazásával megoldható. A dohányzásra kijelölt hely zárt légtérű csak abban az esetben lehet, ha a megfelelő légszűrő szerkezetekkel, vagy egyéb műszaki berendezés felszerelésével biztosítottak, és ott más, nemdohányzó személy benttartózkodása - a munkaköri feladatok ellátásán kívül, a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény rendelkezéseire is figyelemmel - a helyiség rendeltetéséből adódóan nem szükségeszerű.

(5) A (4) bekezdés alkalmazásában megfelelő a dohányzóhelyek légtechnikai elkülönítése abban az esetben, ha a helyiségben legalább

a) a friss levegő befűvását, illetve az elhasznált levegő elszívását biztosító mechanikus szellőztető berendezés működik, és

b) a dohányzóhelyek kijelölése, valamint a helyiség légöblítése olyan módon került kialakításra, hogy a dohányfüst a keletkezése helyétől közvetlenül az elszívócsatornába áramlik anélkül, hogy a nemdohányzó helyek az áramlás irányába esnének.

(6) A kijelölt dohányzóhelyek megfelelőségét az egészségügyi államigazgatási szerv, illetve tűzvédelmi szempontból a tűzvédelmi hatóság jogosult rendszeresen ellenőrizni.”

[Nvt. 2. §]

3.1.3. A teljes megengedés esetei

Természetesen vannak olyan szórakozóhelyek, vendéglátóipari egységek (sörözők, borozók, bárók, stb.), ahol a szokásosnál nagyobb a dohányosok aránya, illetve az alkalmi dohányosok is szívesen rágyújtanak ilyen közegben. Ezekben a helyeken étkezésre (meleg- és hidegkonyhai, cukrászati készítmények fogyasztására) egyáltalán nem vagy csak kiegészítő jelleggel kerül sor. A törvény itt nem teszi kötelezővé a dohányzóhely kijelölését [Nvt. 2. § (3) bek. a) pont], mint ahogy értelemszerűen lehetetlen ezt megvalósítani kifejezetten a dohánytermékek tesztelésére (kereskedelmi bemutatója, vagy egyéb okból történő fogyasztása céljából) létrejött rendezvényeken. [Nvt. 2. § (3) bek. b) pont]

3.2. Közterületek

A közterületi dohányzás esetében nem olyan egyértelműek a védett értékek, mint a zárt légtér esetében. Kétségtelen tény, hogy a zsúfolt tömegközlekedési megállóknál a cigarettafüst káros hatást gyakorol a passzív dohányosokra, de itt lényegesen nagyobb mozgástér adódik az ilyen kellemetlen hatások elkerülésére. „A pipafüst szabadsága a pipa szájától a velünk szemben ülő ember orráig terjed – Kolláth György alkotmányjogász szerint. Ez a szabály azonban csak zárt térben érvényes. A nyitott térben a füst is szabad - véli a jogász.”²⁵

A törvényalkotás napjainkig tartózkodott is attól, hogy a nyílt légtérű közterületeken bármilyen tilalmat vezessen be. A burjánzó önkormányzati jogalkotásból kiindulva három helyen mégis a részleges tilalom bevezetése került a tervezetbe. [T/9856. 1. § (1) bek.] Mindez azonban túlmutat az önkormányzati rendeletek gyakori túlkapasáin: nem teljes tilalomról van ugyanis szó, hanem dohányzóhelyek kijelöléséről, melyeket feliratokkal vagy egyértelmű jelzésekkel meg kell jelölni. A gyalogosforgalom számára nyitva álló aluljárókban és a tömegközlekedési eszközök várakozóhelyein²⁶ a nemdohányzók a nyílt légtér ellenére is fokozottabban ki vannak téve a dohányfüstnek, míg a játszóterek esetében a gyermekek egészségvédelme az a tényező, amely indokolttá teszi a törvényi szabályozást. A javasolt törvénymódosítás azonban nem oldja meg az önkormányzati rendeletek egyik legfőbb problémáját, a fogalom-meghatározás pontatlanságait.

---

²⁵ Veress Ágnes: „Nyitott térben a füst is szabad”. http://www.mrl-kossuth.hu/index.php?option=com_content&task=view&id=44768&Itemid=97

²⁶ Utóbbi esetben a javaslat a határvonaltól számított 5 méteres távolságon belül tiltaná a dohányzást.

A magyar önkormányzati szabályozás, a *helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény* (továbbiakban: Ötv.) alapvető koncepciója az univerzalitás és a szubszidiaritás elvének minél szélesebb körű érvényesítése, azaz a közfeladatokat, közszolgáltatásokat a választópolgárokhoz legközelebbi szerv (esetünkben a települési önkormányzat) nyújtsa, melynek származékos és eredeti jogalkotó jogköre is van²⁷, azaz – a törvény keretei között – „önállóan szabályozhatja, illetőleg egyedi ügyekben szabadon igazgathatja a feladat és hatáskörébe tartozó helyi közügyeket.” [Ötv. 1. § (3) bek.]²⁸ A jogalkotási jogosítványokat az önkormányzati törvény ekképpen határozza meg: „A képviselő-testület a törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére, továbbá törvény felhatalmazása alapján, annak végrehajtására önkormányzati rendeletet alkot.” [Ötv. 16. § (1) bek.]

Az önkormányzati rendeletalkotás korlátait Kolláth György, meghívottként fel is vetette a szekszárdi önkormányzat Jogi és Ügyrendi Bizottságának 2007. november 8-i ülésén.²⁹ Álláspontja szerint az Nvt. „központilag, országosan egységesen szabályozza azokat a színtereket, amelyeken a dohányzás tilos, illetőleg korlátozottan, az erre kijelölt helyeken szabad.”³⁰ Véleménye szerint az eredeti jogalkotó jogkör itt nem áll meg, törvényi felhatalmazásra lenne szükség. Ezzel szemben a Polgármesteri Hivatal a 17/1998. (V. 13.) AB határozatra hivatkozik, mely szerint: „Az Alkotmánybíróság megállapítja: önmagában véve az, hogy a társadalmi viszonyok meghatározott körét országos érvényű jogszabály a szabályozási körébe vonta, nem akadályozza az önkormányzati rendeletalkotásnak. Ha ugyanis helyi közügyről van szó, az önkormányzati testület közvetlenül az Alkotmány 44/A. §(2) bekezdésében biztosított jogkörében — külön törvényi felhatalmazás hiányában is — jogosult az országos szintű szabályozással nem ellentétes, ahhoz képest kiegészítő jellegű helyi jogalkotásra.”³¹

A probléma időközben két okból is meghaladottá vált. Egyrészt az önkormányzatok egy része a törvényi felhatalmazást a szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény (a

---

²⁷ „Az önkormányzat rendeletet ad ki

a) törvény, törvényerejű rendelet felhatalmazása alapján a helyi, területi sajátosságoknak megfelelő részletes szabályok megállapítására;

b) a magasabb szintű jogszabályban nem rendezett társadalmi viszonyok rendezésére.”

[1987. évi XI. törvény a jogalkotásról, 10. §]

²⁸ „A helyi közügyek a lakosság közszolgáltatásokkal való ellátásához, a közhatalom önkormányzati típusú helyi gyakorlásához, valamint mindezek szervezeti, személyi és anyagi feltételeinek helyi megteremtéséhez kapcsolódnak.” [Ötv. 1. (2) bek.]

²⁹ Ld. Szekszárd Megyei Jogú Város jegyzőjének előterjesztése a Közgyűlés 2008. január 31-i ülésére. <http://nportal.szekszard.hu/resource/4/9dzPWreXU5imnVCunRqol0bLy.pdf>

³⁰ Uo.

³¹ Lásd részletesen az újpesti önkormányzat játékterem létesítésének és működéseinek feltételeiről szóló 23/1995. (X. 06.) számú rendelete ügyében született 17/1998. (V. 13.) AB határozat.

továbbiakban: Sztv.) 1. § (1) és 16. § (2) bekezdéséből meríti (pl. Kaposvár, Szeged), másrészt az Nvt. módosításának tervezete már tartalmaz ilyen irányú felhatalmazást.³²

Az önkormányzati tulajdon léte, a közterületek önkormányzati tulajdona, fenntartása és használata alapozza meg a képviselőtestületek jogát az ottani magatartás meghatározására. A rendeletek hatálya természetesen nem terjedhet ki a magántulajdonban lévő ingatlanokra, így sok esetben problémát okoz, hogy pontosan hol is lehet rágyújtani egy építmény közelében. (Elképzelhető, hogy az oktatási intézmény fenntartója a dohányzóhelyet az intézmény kapujában jelölte ki, míg az önkormányzat az intézmény előtti járdán tiltja ugyanezt a tevékenységet.)

Az önkormányzati rendeletek fentebbi felsorolásánál látható volt, hogy sok esetben (pl. Hódmezővásárhely, Székesfehérvár, Pécs) a köztisztasági rendeletbe illesztették be a dohányzási tilalmakat. Máshol egészen odáig mentek, hogy a közgyűlési üléseken egyenesen „csikkrendeletekről” esett szó (pl. Szekszárd, Szolnok). Ezekben a rendeletekben a szankcionálni kívánt magatartás tulajdonképpen a cigarettacsikk eldobása, nem pedig a dohányzás. Megjegyzendő, hogy a cigarettacsikk elnyomására is alkalmas közterületi szemetesek általában pontosan azokon a helyeken (buszmegállóban, játszótéren, főtéren) vannak elhelyezve nagy számban, ahol a rendeletek a dohányzást tiltják.

A játszótéri dohányzás tiltását a gyermekek egészségvédelme szolgálja, mely egyrészt az általuk felszedett és szájukba vett csikkektől (és sok esetben kutyapiszoktól), a dohányzó felnőttek által szolgáltatott negatív példától és csekély mértékben a dohányfüsttől kívánja megóvni a gyermekeket. Ez az a terület, melyre az összes önkormányzat rendelete vonatkozik. Kiemelkedő e téren Hódmezővásárhely szerepe, hisz ez az önkormányzat volt az első, amelyik a játszótéreknek kiemelt figyelmet szentelt.

Ugyanezek az érvek jelennek meg a gyermekvédelmi, sport-, kulturális és oktatási intézmények környezetében megtiltott dohányzás esetében is. Az egyházi intézmények közelében, köztemetőikben a dohányzás tiltása a köztisztasági szempontokon túl szakrális, vallási indokkal is alátámasztható. Az egyéb közintézmények vonatkozásában pedig az állami / önkormányzati szervek példamutatása kerül a középpontba. Ezekre a területre kiterjed

---

³² Az Nvt. 2. §-a a következő új (10) bekezdéssel egészül ki :

„(10) A helyi önkormányzat rendeletben az (1) bekezdés e) pontjában foglaltakon túl közterületet nemdohányzó közterületnek nyilváníthat. A nemdohányzó közterület kijelölésére a (7) bekezdésben foglaltakat kell értelemszerűen alkalmazni. A közterületet érintő dohányzási korlátozások betartását a 7. §-ban foglaltakon túl — az önkormányzat rendeltében foglaltakra figyelemmel — a közterület-felügyelet is ellenőrizheti, és a dohányzási korlátozás tetten ért megszegőjét a 7. § (5) bekezdése szerinti helyszíni bírsággal sújthatja. Az így befolyt bírság az önkormányzat bevétele.” [T/9856 törvényjavaslat 1. § (10) bek.]

a dombóvári, a kaposvári, a (köztemetők kivételével) a pécsi és a szegedi rendeletek hatálya is.

A tömegközlekedési eszközök megállóit a köztisztasági rendeletek egyik központi jellegű területei, a fentiekben már kitértem a nemdohányzók védelmének ebben a körben való érvényesítésére is. Ez azonban nyilván nem bír nagy relevanciával a pécsi önkormányzatnak a taxidrosztokon való dohányzási tilalma esetében.

Az önkormányzatiság a képviselői demokráciát jeleníti meg. A helyi önkormányzat joga a település arculatának kialakítása, az egyes települések esetében a városról a turistákban kialakult kép is meghatározó. Így a pécsi rendelet elfogadásánál az Európa Kulturális Fővárosa program³³ sokat nyomott a latban, míg Hódmezővásárhely a Slow City mozgalomhoz³⁴ csatlakozás egyik támpilléreként használja a környezeti értékek fokozott védelmét. A korai szabályok közül a dombóvári a városnak a rendelet mellékletében meghatározott terein, míg a kaposvári a helyi építési szabályzatban meghatározott városközpontot vonja a hatálya alá.

4. Partizánakció

Egyetemi oktató vagyok. Dohányzom. Elfogadtam azt, hogy a munkahelyem nem tehetem, hisz tekintettel kell lennem a nemdohányzó hallgatóimra, akik bejöhettek az irodámba. A fiam jelenlétében nem gyújtok rá. A játszóterekről mindig félrevonultam, hogy ne menjen a füst a gyerekekre. Elfogadtam azt, hogy a társadalom jelentős részének támogatása folytán kiszorulok az éttermekből. Akkor sem gyújtok rá a trolimegállóban, ha egyedül állok ott.

Volt azonban egy pillanat, amikor úgy döntöttem, hogy betelt a pohár. Az utolsó troliról lemaradva gyalog indultam haza. Egy játszótér mellett vitt az utam, ahol azt láttam, hogy tizenéves fiatalok az éjszaka kellős közepén ott dohányoznak és fogyasztanak alkoholt. És ekkor rájöttem, hogy az ő jogsértő magatartásuk miatt születnek meg olyan rendelkezések, melyek engem, mint mindebben véltlen állampolgárt korlátoznak a szabadságomban.

Elkezdtem hát összegyűjteni az alkotmányos aggályaimat ebben a kérdéskörben. Ezekből született ez a tanulmány.

---

³³ Pécs 2010. Európa Kulturális Fővárosa Program. <http://www.pecs2010.hu/>

³⁴ Nemzetközi mozgalmat honosíthat Hódmezővásárhely. <http://www.hodmezovasarhely.hu/cikkek/nemzetkozi-mozgalmat-honosithat-hodmezovasarhely-2979>

Nem tudom ugyanis elfogadni, hogy politikusok az országos trendeknek megfelelő érdekekben olyan tiltásokat fogalmazzanak meg velem szemben, melyek a kitűzött célokkal nem adekvátak, végrehajthatatlanok és szankcionálhatatlanok. Egyetlen céljuk, hogy túlllicitálják a szomszéd települést a tilalmak hatályában.

Hol látom a problémákat? Nagyon sok van. Lássuk egyenként.

4.1. Alapjogok kollíziója

Az Nvt. címe szerint a nemdohányzók (passzív dohányosok) védelmére született, preambulumban az egészséghez, valamint az egészséges környezethez fűződő alkotmányos jogok megvalósulásának és védelmének elősegítését tűzi célul. Rendelkezési között a gyermekek és a munkavállalók védelme külön hangsúlyt kap ezen a jogon belül.

A javaslat ismertetésekor, miniszteri expozéjában már Gógl Árpád is kitért az alábbiakra: „A törvényjavaslat készítői tudatában voltak annak, hogy sokan általános személyiségi jogként kezelik az emberi méltósághoz való, alkotmányban biztosított jog részének a dohányzás lehetőségét is. Ezért a törvényjavaslat az egyes konkrét fogyasztási tilalmakhoz minden esetben a dohányzáshoz való jogot szavatoló kötelezettséget is rendel dohányszóhelyek kötelező létesítésével, kijelölésével. E megoldás a társadalmi együttműködés iratlan szabályainak érvényesülését kívánja elősegíteni, sokkal inkább kiegészítő jogi megoldásnak tekinthető, semmint jogot korlátozó szabályozásnak. A tervezet mellőz minden olyan szabályozást, amely sérthetné a - szintén az alkotmányban rögzített - diszkrimináció tilalmával biztosított esélyegyenlőséget a dohányzáshoz való viszony, az egyéni szokások alapján.”³⁵

Mindez tíz éve történt. A diszkrimináció tilalmával kapcsolatos vita akkoriban elsősorban arra terjedt ki, hogy lehet-e tiltani a 18 éven aluliak dohányzását olyan helyeken, ahol a felnőtteknek megengedett. A vitában végül az ifjúság védelmét preferáló érvek győztek.

A diszkrimináció tilalma ma teljesen más aspektusban jelenik meg az Nvt. tervezett módosítása kapcsán. Schvarcz Tibor, az Egészségügyi bizottság alelnökeként, a javaslatot az Ifjúsági, szociális és családügyi bizottság előtt így jellemezte: „Mi most a törvénytervezetnek egy finomított, úgynevezett light-os változatát terjesztjük a parlament elé. Nem annyira

---

³⁵ Gógl Árpád felszólalása az Országgyűlés 1999. február 11-i ülésnapján.

http://www.parlament.hu/internet/plsql/ogy_naplo.naplo_fadat?p_ckl=36&p_uln=49&p_felsz=4&p_szoveg=&p_felszig=4

szigorú, mint amelyet Nyugat-Európában számos országban bevezettek, a kiskocsmák népét egyelőre - idézőjelben mondom - megkíméljük a törvény szigorától, tehát bizonyos helyen lehet dohányozni, csak a melegkonyhás szórakozóhelyeken lesz tiltva a dohányzás.”³⁶

A problémát az okozza, hogy a vendéglátóhely egyben munkahely is. Lehet-e hátrányosan megkülönböztetni a nem melegkonyhás vendéglátóhelyek (sörözők, bárók) dolgozóit az éttermi pincérektől? Nem csorbul-e az ő joguk az egészséges munkakörnyezethez?

Belátható azonban, hogy az éttermek vendégköre nagyban eltér a sörözők, falusi kiskocsmák látogatóitól. Utóbbiak között (és ez az ottani munkavállalókra is igaz) vélhetően több a dohányos. A tulajdonos (egyben munkáltató) dönthet a hely nemdohányzóvá alakításáról. Ennek azonban kicsi a valószínűsége. A munkavállaló viszont eredendően kiszolgáltatott helyzetben van, az is valószínűtlen, hogy valódi alkupozícióba kerülhetne a nemdohányzókénti jogai érvényesítését illetően.

A helyzet – minden bizonnyal – csak a teljes tilalom bevezetésével lehetne alkotmányosan megoldható. Ennek végrehajtása egyrészt nemtetszést váltana ki a lakosság meghatározott rétegeinek körében, másrészt betartatása is meglehetősen nehézkes lenne.

Más a helyzet az emberi méltósághoz való jog érvényesítése tekintetében,³⁷ mellyel kapcsolatban az Alkotmánybíróság már korai döntéseinek egyikében megállapította: „Ezt a jogot az Alkotmány 54. § (1) bekezdése az alapvető jogok és kötelességek című fejezet élén, minden ember veleszületett jogaként deklarálja. Az Alkotmánybíróság az emberi méltósághoz való jogot az ún. általános személyiségi jog egyik megfogalmazásának tekinti. A modern alkotmányok, illetve alkotmánybírói gyakorlat az általános személyiségi jogot különféle aspektusaival nevezik meg: pl. a személyiség szabad kibontakoztatásához való jogként, az önrendelkezés szabadságához való jogként, általános cselekvési szabadságként, avagy a magánszférához való jogként. Az általános személyiségi jog anyajog, azaz olyan szubszidiárius alapjog, amelyet mind az Alkotmánybíróság, mind a bíróságok minden esetben

---

³⁶ Az Országgyűlés Ifjúsági, szociális és családgügyi bizottsága 2009. szeptember 8-i ülésének jegyzőkönyve. <http://www.parlament.hu/biz38/bizjvk38/ISB/0909081.htm>

³⁷ A probléma szemléltetésére álljanak itt Steiner Pál, MSZP-s képviselő szavai a dohányzási tilalommal kapcsolatos fővárosi közgyűlési vitából: „Én azért mégis hadd mondjam el azt, hogy a jelenlegi ismereteim szerint a dohányzás még nincs pönalizálva és nem szerepel a büntetőjogban törvényi tényállásként, bár valószínűleg erre is lesz előterjesztés. De addig is, amíg ez bekövetkezik, alázatosan és tisztelettel azt szeretném kérni, hogy azok, akik a dohányzás rendkívül rossz szokásának hódolnak a XV. század óta – beleértve a szivarozást is –, azoknak azért méltányos elhelyezést biztosítsanak, és ne szorítsanak bennünket vécékbe, lépcsőházakba, különböző más helyiségekbe. Tehát ennyi jogunk hadd maradjon meg nekünk, dohányosoknak az emberi jogainkból!” A Fővárosi Közgyűlés 2009. január 29-i ülésének jegyzőkönyve. (<http://www.budapest.hu/resource.aspx?ResourceID=TirPortalBinary&documentversionid=68729> 135.p.).

felhívhatnak az egyén autonómiájának védelmére, ha az adott tényállásra a konkrét, nevesített alapjogok egyike sem alkalmazható.”³⁸

Aligha vitatható, hogy az önrendelkezés szabadságához való jog, illetve az általános cselekvési szabadság joga magában foglalja a dohányzáshoz való jogot (annak a saját egészségre gyakorolt minden káros hatásával együtt). Ha ezt az állítást elfogadjuk, már csak azt kell megvizsgálnunk, hogy mennyiben korlátozható ez a jog. Az Alkotmánybíróságnak e tekintetben is megvan a maga zsinórmértéke: „... az alapjognak nem minősülő egyéb jogra vonatkozó, személyek közötti hátrányos megkülönböztetés vagy más korlátozás alkotmányellenessége akkor állapítható meg, ha a sérelem összefüggésben áll valamely alapjoggal, végső soron az emberi méltóság általános személyiségi jogával és a megkülönböztetésnek, illetve korlátozásnak nincs tárgyilagos mérlegelés szerint ésszerű indoka, vagyis önkényes.”³⁹

A dohányzás joga az alábbi gondolatmenet alapján visszavezethető az emberi méltósághoz való jogra. Annak korlátozása tehát csak ésszerű indokok alapján lehetséges. A magam részéről a törvényalkotási folyamatban nem is látok semmi kivetnivalót, az egészséghez és az egészséges környezethez való jog érvényesítése kapcsán az Nvt. és annak módosítása során is igyekeztek a kodifikátorok figyelembe venni a dohányosok jogait. A dohányzási tilalmak – a fentiekből is láthatóan – zömmel részleges formában jelennek meg a törvényben, lehetőséget biztosítva dohányzásra kijelölt helyek létesítésére.

Ezzel szemben az önkormányzati jogalkotás hajlamos a túlkapásokra. Fentebb azt is bemutattam, hogy a helyi rendeletek nem elsődlegesen a nemdohányzók egészségét védik, hanem ettől teljesen eltérő értékek jelennek meg bennük. A helyi képviselőtestületek / közgyűlések nem veszik figyelembe a két fokozatú tilalmak lehetőségét, főként a legújabb rendeletekben szóba sem kerül dohányzásra kijelölt helyek létesítése.

Nem nehéz azt sem kimutatni, hogy a rendeletalkotás miért nélkülöz bármiféle szakmaiságot.⁴⁰ 2009. január 1-től megszűnt a helyi önkormányzatok feletti törvényességi ellenőrzés, az Alkotmánybíróság, a Kormány és a parlamenti ellenzék közötti elméleti/politikai viták nyomán mind a mai napi nem rendezett a közigazgatási hivatalok

---

³⁸ 8/1990. (IV. 23.) AB határozat

³⁹ 35/1994. (VI. 24.) AB határozat

⁴⁰ Meglepő módon a két legdrasztikusabb tiltást bevezető rendelet olyan megyei jogú városokban (Pécs és Szegeden) született, ahol egyébként lenne lehetőség szakmai konzultációra, hisz mindkét helyen működik az egyetemen Állam- és Jogtudományi Kar.

státusza. Így az egyes önkormányzatok ámokfutásba kezdhettek a dohányzási tilalmak bevezetését illetően.⁴¹

A korábbiakból jól látható, hogy ahol a törvény teljes tilalmat vezet be, ott legalább két alkotmányos jog áll szemben a dohányosok jogaival (javarészt az egészséges környezethez való jog és a gyermekek védelme). Ezzel szemben a pécsi önkormányzatnak a taxidrosztokra és azok ötven méteres körzetére vonatkozó rendelkezése vajon milyen értékek védelmét szolgálja?

Véleményem szerint a játszótéri dohányzás teljes tiltása, illetve a köz(!)oktatási intézmények előtti tilalmak ésszerűen megindokolhatók, így alkotmányosan megállják a helyüket. A felsőoktatási intézmények előtti dohányzást már nem sorolnám ebbe a kategóriába, mint ahogy a tömegközlekedési megállóhelyek tekintetében is elegendőnek tartom a törvényi tilalmat. Utóbbi esetben nem tartom kizártnak azt a verziót sem, amelyik csak a napközbeni csúcsforgalom idejére (7 órától 20 óráig) vezetne be teljes tiltást. Az ettől eltérő időszakban ugyanis aránytalanul nehezen ellenőrizhető, másrészt a megállóban tartózkodó nemdohányzók száma (a nyílt térre való tekintettel) nem feltétlenül indokolja a fokozott védelmüket.

Vita tárgyát képezhetik a védett értékek szempontjából az egészségügyi, közigazgatási intézmények, templomok (vallási intézmények) és köztemetők környezetére vonatkozó tiltások. Ezzel szemben a kulturális (mozik, színházak) és sportintézmények (stadionok, sportcsarnokok) tekintetében nem látom megalapozottnak a tilalmakat.

Nézetem szerint a teljes tilalom nem terjeszthető ki konkrét városrészekre (történelmi belváros, meghatározott terek) sem, ezeken a helyeken részleges tilalom bevezetése lehet indokolt⁴², mint ahogy az például Kaposváron megvalósult.

4.2. A jogállamiság garanciái

A jogállamiság elvét az Alkotmány 2. § (1) bekezdése deklarálja, tartalmát az alaptörvény további rendelkezései tovább részletezik. A jogállamiság elvét kitöltő alapértékeket az Alkotmánybíróság egy-egy konkrét ügy kapcsán határozza meg. Ezek közül jelen téma szempontjából kiemelt jelentőséggel bír a jogbiztonság.

---

⁴¹ Jelentős relevanciája nincsen, de érdemes belegondolni abba, hogy a „csikkrendeletekben” például a pipázást is tiltják, holott annak köztisztasági hatása elenyésző!

⁴² Ebben az esetben a 63/1991. (XI. 30.) AB határozat megállapításait lehet esetlegesen kiterjesztően értelmezni.

„A jogállam nélkülözhetetlen eleme a jogbiztonság. A jogbiztonság az állam - s elsősorban a jogalkotó - kötelességévé teszi annak biztosítását, hogy a jog egésze, egyes részterületei és az egyes jogszabályok is világosak, egyértelműek, működésüket tekintve kiszámíthatóak és előreláthatóak legyenek a norma címzettjei számára. Vagyis a jogbiztonság nem csupán az egyes normák egyértelműségét követeli meg, de az egyes jogintézmények működésének kiszámíthatóságát is. Ezért alapvetőek a jogbiztonság szempontjából az eljárási garanciák. Csak formalizált eljárás szabályainak követésével keletkezhet érvényes jogszabály, csak az eljárási normák betartásával működnek alkotmányosan a jogintézmények.”⁴³

4.2.1. A jogszabályok világos, egyértelmű volta

A jogszabályok egyértelműségét – többek között – azok értelmező rendelkezései hivatottak biztosítani. Maga az Nvt. is tartalmaz ilyen rendelkezéseket, melyek már a korábbiakban is vita tárgyát képezték.⁴⁴ A legtöbb gond mégis az önkormányzati rendeletek egyértelműségével van. Ezekben a rendeletekben sokszor az Nvt. fogalmihoz nyúlnak vissza, de több esetben az önkormányzatok maguk alkotnak fogalmat.

A játszótéri dohányzás tiltása például önkormányzatonként más-más területekre vonatkozik. Általános a játszótér fogalom-meghatározás, de Békéscsabán a rendelet hatálya kiterjed a labdaterekre is⁴⁵, míg a Fővárosi Önkormányzat rendelete – és az ezt követően alkotott kerületi rendeletek egy része átveszi ezt a szabályozási koncepciót – a sporttereket definiálja.⁴⁶

Vélelmezhető, hogy a törvényalkotó illetve a képviselőtestületek a labda- vagy sporttereket is a tilalom hatálya alá szeretnék vonni, azonban vagy nem adnak pontos

---

⁴³ 9/1992. (I. 30.) AB határozat

⁴⁴ A dohányzás fogalmával kapcsolatos eltérő meghatározásokra a korábbiakban már utaltam, de a közfoglalmú intézmény meghatározásának gyakorlati alkalmazásával kapcsolatban is vannak **viták**. (Ld. Félix Péter hozzászólása a az Országgyűlés Egészségügyi bizottsága által 2009. június 26-án megtartott szakmapolitikai konzultáción.

http://www.parlament.hu/internet/plsql/ogy_biz.keret_frissit?p_szerv=180&p_fomenu=20&p_almenu=38&p_ckl=38&p_rec=&p_nyelv=HU

⁴⁵ „Jelen rendelet alkalmazása szempontjából

a) játszóterek: játszóeszközökkel ellátott közterületek,

b) labdaterek: labdajátékok céljára kijelölt közterületek, amelyek játszószerekkel nem ellátottak.” (Békéscsabai Rendelet 6. §)

⁴⁶ „E rendelet alkalmazása szempontjából:

...

b) *Játszóter*: az a földterület, amelyen a gyermekek játékához szükséges játszótéri eszközöket elhelyezik

...

t) *Sporttér*: sportolásra alkalmas, bárki által használható, burkolt felülettel ellátott közparkban található közterület.” [Fővárosi Rendelet 3. §]

definíciót vagy a játszótéri eszközök biztonságosságáról szóló 78/2003. (XI. 27.) GKM rendelet 2. §-ában szereplő fogalom-meghatározást használják, mely szerint. „játszótér: az a külső vagy belső tér, amelyet játszótéri eszközök elhelyezésére (telepítésére), illetve azok használatára létesítettek, függetlenül attól, hogy a létesítés építésügyi hatósági engedély alá tartozik-e vagy sem”. Könnyen belátható, hogy a labdajátékok vagy más sportok (gördeszka, görkorcsolya) üzésére alkalmas területek ebbe a definícióba nem férnek bele.

Megjegyzendő, hogy a fővárosban a játszótérek egy része kerületi tulajdonban és kerületi kezelésben, más része fővárosi tulajdonban és kerületi kezelésben, míg a nagyobb zöldterületeken található fővárosi tulajdonban és fővárosi kezelésben vannak. A kerületi önkormányzatok rendeletei sok esetben a fővárosi tulajdonú játszótérekre is kiterjednek, míg a közgyűlési rendelet hatálya csak a fővárosi tulajdonú és fővárosi kezelésű játszótérekre és sportterekre terjed ki. A közgyűlési rendelet alkotásakor még nem mind a 23 kerület alkotta meg ide vonatkozó jogszabályát. Mára azonban több olyan játszótér is található, ahol mind a kerületi mind Fővárosi önkormányzat tiltja a dohányzást, ellenben a Főváros sporttereket is érintő szabályozása nem minden kerületben érvényesül. Az egyszerű dohányzó választópolgár jobban teszi, ha Budapest területén játszótérre vagy bármilyen sportpályát lát gyorsan elnyomja a cigarettáját, mert átláthatatlan, hogy éppen milyen szabályozás vonatkozik az adott létesítményre.

A fogalom-meghatározási hiányosságok egyértelműen érintik a tömegközlekedési eszközök megállóhelyeit. Nem tudhatjuk, hogy hol kezdődik és hol végződik maga a megállóhely, nem is beszélve arról, hogy sok önkormányzat mind a játszótérek mind a tömegközlekedési várakozóhelyek 5 méteres körzetére kiterjeszti a tilalmat.

4.2.2. A jogszabályok működésének kiszámíthatósága

A fogalom-meghatározás önmagában kevés. A jogalkotó ugyanis nem bízhatja az utca emberére, hogy maga értelmezze azt. Az Nvt. 2. § (7) bekezdése a dohányzásra kijelölt hely megjelölésére vagy a dohányzási tilalom jelzésére szolgáló táblák kihelyezését rendeli el. Az önkormányzatok esetében ez a szabályozás sokszor hiányzik, de előfordul olyan eset is (pl. Szegeden), hogy a város határában vagy a vasútállomás közelében figyelmeztető tábla arra, hogy a településen dohányzási tilalom van érvényben. A táblák kihelyezéséért felelős személy megnevezése sokszor még azon önkormányzatoknál is hiányzik, melyek rendeletükben szabályozzák a dohányzási tilalom egyedi megjelölését.

A kiszámíthatóság másik lényeges eleme a végrehajthatóság. Ennek problémáját már igen korán felvetette Toller László:

„Arról van szó eme bírság intézményében, hogy ha a női vécéből valaki kifüstöl és nincs kinn a dohányzást megengedő piktogram, ebben a pillanatban a szomszéd illemhelyről – elnézést - szól valaki a portásnak, a portás pedig intézkedik, hogy aki füstöl, hagyja el a helyiséget - így szól ez a szabály, illetve maga a törvény! És egy portás feljelentést tehet mint hatóság, hozzáteszem: ha egy intézmény illemhelyéről van szó, és nem akarom lerondítani ezt a törvényjavaslatot, és eljár az ÁNTSZ-bírság ügyében, ahol 50-100 ezer forintig majd meg fogja bírságotlani az ÁNTSZ által soha nem látott elkövetőt. Sőt az is lehet, hogy a szomszéd, aki csak észlelte a füstöt, sem látta azt, aki elkövette ezt a vétséget vagy bírságalapot vagy szabálysértést - nem is tudom, minek nevezzem ezt a tényállást.

Kérem, ilyen szabályokat tilos hozni a jogban! Ami egyszerűen végrehajthatatlan, ott az egyetlen cél maga a bírság, s ennek a bírságnak se nevelő hatása nincs, se eredménye nincs valójában, és a mérlegelés köre olyan széles, hogy abszolút alkalmazhatatlan. Mikor a bírósági döntéseknél vagy a szabálysértési hatóságoknál az irányadó bírságot próbáltuk megfogalmazni annak idején akár a reklámtörvény, akár más tekintetében, állandóan falba ütköztünk. Hozzáteszem: valószínűleg itt is van egy alkotmányossági fal, amelyen most áthatolt az előterjesztő - de valószínűleg jobb lett volna, ha ezt nem tette volna. Köszönöm a figyelmet.”⁴⁷

Hasonló aggályokat fogalmazott meg Mózes Ervin, címzetes főjegyző is a szegedi rendelet vitájában: „Dr. Gyimesi László képviselő kezdeményezésével szintén egyetért, de ne várjanak nagy hatósági bravúrt ezen a munkaterületen. A szeszesital közterületen történő fogyasztása ügyében 520 folyamatban lévő ügy volt, nulla forint befolyt bírsággal, mert az elkövető hajléktalan vagy fiatalkorú volt, akiktől bírságot nem tudtak beszedni. A köztisztasági szabálysértések tekintetében 267 ügy volt folyamatban, melynek 2/3-át szintén fiatalkorúak és hajléktalanok követték el. Az ügyek 1/3-át teszi ki, amikor szervezett szemétszállítás helyett városzéli vadlerakókat létesítenek, ezekben az esetekben van néhány eredményes ügy. Az apparátus – amennyiben a testület a dohányzásra vonatkozó rendeletet elfogadja – teljes erejével azon lesz, hogy ezt a magatartási szabályt igyekezzen betartani, de

---

⁴⁷ Toller László felszólalása az Országgyűlés 1999. március 4-i ülésén.

http://www.parlament.hu/internet/plsql/ogy_naplo.naplo_fadat?p_ckl=36&p_uln=54&p_felsz=159&p_szoveg=&p_felszig=159

az önkéntes jogkövetés a cél, mert hatósági eszközökkel kevésbé tudják befolyásolni ezt a magatartást.”⁴⁸

Az ellenoldal érvei tekintetében figyelemre méltó Szita Károly kaposvári polgármester hozzászólása a helyi rendelet vitájában, melyben kifejti: „egy rendeletnek olyan jelentősége is van, hogy szándékot mutat.”⁴⁹

Az országban a jogbiztonságot sértő rendeletek sorában kétség kívül a pécsi áll az első helyen ezen a településen a köztisztasági rendelet szabályai rendkívül széles körben, nemcsak a rendeletben bizonytalanul megjelölt helyeken,⁵⁰ hanem ezek 50 méteres körzetében is tiltják a dohányzást. Sőt, volt olyan javaslat, amely a tilalmat 100 méteres körzetre kibővítette volna.

A jogbiztonsággal kapcsolatos nézeteket híven szemlélteti Sík Sándor Lajosnak, a javaslat előterjesztőjének a probléma felvetésére adott válasza: „Gáspár Gabriella képviselőtársa kifogásolta az 50 méteres távolságot, míg Füredi Péter említette, a 100 méteres korlátozást is el tudná képzelni. Ezekre reagálva elmondja, kísérleti távolságról van szó, és 50 méteres távolságon belülre kell érteni. A későbbiek során vissza kell térni ezen meghatározás pontosításához.”⁵¹

5. Békejavaslat

Az Nvt. módosítására vonatkozó törvényjavaslat jó alkalmat teremt az önkormányzatok számára, hogy saját, a közterületi dohányzást tiltó rendeleteiket átvizsgálják és a törvényi rendelkezésekkel szinkronba hozzák. Bízom benne, hogy ebben már

---

⁴⁸ A szegedi közgyűlés 2009. február 27-i ülésének jegyzőkönyve.

<https://eservices.szeged.eu/eku/letoltes.php?dokumentumID=65723> 67.p.

⁴⁹ Kaposvár Megyei Jogú Város Közgyűlése 2008. február 28-i ülésének jegyzőkönyve.

<https://www.kaposvar.hu/data/onkorm/kozgyulesijegyzokonyvek/download/20080228> 38. p.

⁵⁰ „Tilos a dohányzás közterületen:

- a) oktatási, nevelési intézmények,
- b) egészségügyi intézmények,
- c) sport és kulturális intézmények,
- d) egyházi épületek és intézmények
- e) közhivatalok

előtt és ezek 50 m-es körzetében,

f) menetrendszer_ közlekedési eszközök várakozóhelyein,

g) taxidrosztonkon,

h) játszótereken, játszóhelyeken és játszószerkezetek közvetlen közelében,

és ezek 50 m-es körzetében.” [Pécsi rendelet 12. § (4) bek.]

⁵¹ A pécsi közgyűlés 2008. december 18-i ülésének jegyzőkönyve.

<http://eugyintezes.pecs.hu/download/index.php?id=118216> 22.p.

segítségükre lehet a közigazgatási hivatal vagy bármely más az Ötv-ben az önkormányzatok törvényességi ellenőrzésének jogával felruházott államigazgatási szerv.

A felülvizsgálat során mindenképpen érdemes figyelembe venni a rendelet által védett érték is a tilalom súlyának arányát, és átgondolni a kettős mérce (teljes vagy részleges) tilalom lehetőségeit.

A jogbiztonság biztosítása érdekében követésre méltónak tartom a Főváros XVII. kerületében (Rákosmente) elfogadott szabályozást, mely a játszótér és a sporttér definiálásán túl a 2. § e) pontja meghatározza ezek határvonalát is: „a játszótér és sporttér kerítése, ennek hiányában a játszó- és sporteszközök 10 méteres környezetének határvonala.” A tiltást a rendelet 3. §-a fogalmazza meg tökéletes precizitással: „Az e rendelet 1. sz. mellékletében felsorolt játszótérek és a 2. sz. mellékletében felsorolt sportterek területén, továbbá e játszótérek illetve sportterek határvonalaitól számított 10 méteren belül a közterületen tilos a dohányzás. A tilalomra a játszótér illetve a sporttér fenntartója köteles tiltó tábla elhelyezésével felhívni a figyelmet.” A rendelet meghatározott intézmények közvetlen környezetében ekképpen tiltja a dohányzást: „Az e rendelet 3. sz. mellékletében felsorolt nevelési, oktatási, egészségügyi és szociális intézmények elhelyezésére szolgáló ingatlanok előtti azon közterületi járdaszakaszon, amelyről az intézmény bejárata nyílik, illetve ha a járda mellett zöldsáv is van, az úttestig terjedő teljes területen tilos a dohányzás. A tilalomra az intézmény fenntartója köteles tiltó tábla elhelyezésével felhívni a figyelmet.”⁵²

Ha az önkormányzatok a jogalkotás során nem pusztán a politikai érdekek, hanem a jogi, szakmai szempontok figyelembevételével is döntenének, talán ebben a szférában is helyreállhatna az a szemléletmód, amit 1999-ben Béki Gabriella az Nvt. általános vitájában így jellemezett: „Mindenekelőtt rendben lévőnek találom a törvény szemléletét, szellemiségét, ha tetszik, filozófiáját. Nem akar háborút élezni dohányosok és nemdohányosok között. Azt gondolom, hogy kompromisszumra törekvő játékszabály-alkotás a fő célja annak, ami leírásra került.”⁵³

---

⁵² Mindkét megfogalmazásból látszik, hogy azon túlmenően, hogy a rendelete mellékletei konkrétan felsorolják az érintett területeket, intézményeket, az önkormányzat még külön figyelmeztető táblák kihelyezéséről is gondoskodik a felelős megnevezésével.

⁵³ Béki Gabriella felszólalása az Országgyűlés 1999. február 11-i ülésnapján.

http://www.parlament.hu/internet/plsql/ogy_naplo.naplo_fadat?p_ckl=36&p_uln=49&p_felsz=30&p_szoveg=&p_felszig=30